

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: 19/681
Vår ref.: 19/5373-4
Saksbehandler: Wenche Dahl Elde
Dato: 25.05.2019

Høringssvar - NOU 2018:18 Trygge rammer for fosterhjem

Helsedirektoratet viser til høringsbrev 18.02.2019 hvor "NOU 2018:18 Trygge rammer for fosterhjem" ble sendt på høring.

Fosterhjemsutvalget har gjennomgått rammebetingelsene for ordinære fosterhjem. Utvalget har i hovedsak utredet hvordan økonomiske rammebetingelser sammen med faglige rammebetingelser og andre tjenester i kommunen på en best mulig måte kan bidra til en helhetlig støtte til barnet og fosterfamilien. Formålet med utredningen var større forutsigbarhet, mer trygghet og bedre tilpassede tiltak for barna og fosterfamiliene.

Etter Helsedirektoratets vurdering fremstår det som om utvalget har gjort en grundig gjennomgang, og foreslått godt begrunnende tiltak på flere områder for å bidra til helhetlig støtte til barn og fosterfamilie.

Vi har følgende kommentarer til noen av de foreslåtte tiltakene:

Samordning og samarbeid

Helsedirektoratet er enig med utvalget i at det er nødvendig med innsats på flere områder for å skape et bedre tverrfaglig og tverretatlig samarbeid om barn som bor i fosterhjem. Dette er imidlertid en generell utfordring for utsatte barn, og for å vurdere nye tiltak er det viktig å se hen til øvrig arbeid på området. Det vises bl.a. til [0-24 samarbeidet](#) som har som formål å støtte opp om og styrke nødvendig samordning og samarbeid i fylker og kommuner, til beste for barn og unge og deres familier.

Utvalget foreslår bl.a. følgende tiltak:

"Det innføres en plikt i kommuneloven til å sikre koordinerte kommunale tjenester til personer med behov for langvarige og koordinerte tiltak. Kommunen bør utpeke en instans eller opprette en egen funksjon som skal ha ansvaret for å koordinere hjelpetjenester til barn og unge".

Kommentar:

Når det gjelder samordning innad i kommunen mener Helsedirektoratet at det er grunn til å vurdere hvordan tjenester til barn og unge kan samordnes bedre. Utvalget viser også til regjeringens strategi for god psykisk helse (2017–2022) *Mestre hele livet*, og støtter forslaget om at kommunen skal utpeke en instans eller opprette en egen funksjon som skal ha ansvaret for å koordinere hjelpetjenester til barn og unge. Vi viser også til at en arbeidsgruppe i 0-24 - samarbeidet har utredet hvordan lovverket bedre kan legge til rette for tverrsektorielt samarbeid om barn og unge.

Helsedirektoratet

Avdeling helserett og bioteknologi

Wenche Dahl Elde, tlf.: +4797546453

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Når det gjelder utvalgets forslag om å innføre en samordningsplikt i kommuneloven for personer med behov for langvarige og koordinerte tiltak, vil Helsedirektoratet i tillegg peke på at forslaget må ses i sammenheng med den koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering som allerede er lovpålagt, og etablert i kommunene. Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering i kommunen er en lovpålagt tjeneste hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven § 7-3.

Den koordinerende enheten skal bidra til å sikre helhetlig tilbud til pasienter og brukere med behov for sosial, psykososial eller medisinsk habilitering og rehabilitering. Koordinerende enhet skal ha overordnet ansvar for arbeidet med individuell plan og for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator.

Overordnet ansvar for individuell plan innebærer at enheten blant annet skal:

- a) motta meldinger om behov for individuell plan, jf. § 23
- b) å sørge for at det blir utarbeidet rutiner og prosedyrer for arbeid med individuell plan.

Koordinerende enhet skal bidra til å sikre helhetlige og koordinerte tilbud til pasienter og brukere med behov for tjenester fra flere fagområder, nivåer og sektorer. Ansvarer omfatter alle pasient- og brukergrupper med behov for langvarige og koordinerte tjenester, og er ikke avgrenset til habilitering og rehabilitering. For mange innebærer det også tjenester regulert i lovverk utenom helsesektoren.

Det er forutsatt at enhetene skal være en pådriver for at tjenesteyterne i fellesskap kan lykkes i å sette pasient og brukers helhetlige behov i sentrum for tjenesteytingen. Å bidra til forutsigbarhet, tidlig planlegging og gode forløp er sentralt. Læring og mestring bør inngå i deres ansvarsområde.

Enhetene har videre en sentral rolle i den interne samhandlingen. For kommunene er samarbeidet innad i helse- og omsorgstjenesten og med fastlegene og andre sektorer sentralt. For spesialisthelsetjenesten omfatter enhetenes arbeid alle avdelinger og enheter med pasientrettede tjenester.

Oppfølging og tiltak når barn bor i fosterhjem

Det foreslås bl.a. følgende tiltak:

"Kommunene skal utvikle og etablere miljøer med spisskompetanse på fosterhjemsområdet for å sikre at barn, fosterfamilier og foreldre får tilgang til spesialisert veiledning".

Kommentar:

Det å tilrettelegge for tilstrekkelig og tilgjengelig veiledning for barn, fosterfamilier og foreldre er vesentlig. I utredningen står det omtalt at det er behov for kompetansemiljøer på fosterhjemsområdet som kan fungere veiledende overfor både barn, fosterfamilier og foreldre. Utvalget foreslår at kommunene utvikler og etablerer slike kompetansemiljøer.

Helsedirektoratet anbefaler at det før en slik oppfordring finner sted, gjøres en kartlegging av allerede eksisterende kompetansemiljø på regionalt nivå og at det vurderes i hvilken grad disse kan bidra til å ivareta behovet for spesialisert veiledning.

Mht. allerede eksisterende kompetansemiljø vises det til at det er etablert Regionalt kunnskapssenter for barn og unge (RKBU Nord, Midt og Vest) og Regionsenter for barn og unges psykiske helse (RBUP Øst og Sør). Sentrene retter sin virksomhet mot områdene psykisk helse og barnevern. Kompetansen ved senteret spres gjennom tjenestestøtte (bidra til kvalitetsheving på en hel tjeneste på tjenestens initiativ), forskning, undervisning og formidling. Kompetansesentrene overordnede samfunnsoppdrag er å bidra til å styrke kompetansen og kvaliteten i de relevante tjenestene og andre nærliggende

sektorer innenfor senterets kompetanseområde og overfor senterets målgrupper. Sentrene skal både være en tjeneste for tjenestene og for den forebyggende virksomheten i kommunene, spesialisthelsetjenesten og det statlige barnevernet.

For å oppfylle samfunnsoppdraget skal kompetansesentrene blant annet ivareta følgende oppgaver innenfor sitt kompetanseområde og overfor sine målgrupper:

- o Bygge opp og formidle kompetanse
- o Sørge for veiledning, kunnskaps- og kompetansespredning til helse- og omsorgstjenesten, barnevernet og andre tjenesteytere og brukere
- o Bidra i relevant undervisning
- o Bistå i systematisk arbeid med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet samt tjenesteutvikling

Vennlig hilsen

Anne Louise Valle e.f.
fung. divisjonsdirektør

Vårin Hellevik
fung. avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk